

MŰSZAKI LEÍRÁS

„Piac kialakítása Tata 1879/29 hrsz-ú belterületi ingatlanon – 2016.”

című tervpályázathoz

Előzmények

A városi piac minden településnek igen fontos eleme, kereskedelembe betöltött kiemelkedő szerepe mellett társadalmi, közösségi funkciókat is betölt gyakorlatilag minden város életében, hiszen a városok jellemzően a „vásár” funkció köré épültek fel az elmúlt századok, egyes kultúrákban évezredek során.

A piacok szerepe egy időben sajnos a nagyáruházak előtérbe kerülésével jelentősen lecsökkent, amihez hozzájárult a piacok elmaradott infrastrukturális háttere is, és mint ok-okozati összefüggésként a kínálat „lealacsonyodása is. A piacok szinte minden városban hiányt szenvedtek a parkolóban, rendszeren burkolt, csapadékvíz elvezetéssel megoldott járófelületekben, sokszor szűkösek voltak, mellőzték vagy csak minimális mértékben biztosították a szociális blokkokat, higiénias elemeket. Sokan ezek miatt nem szívesen jártak piacra, hiszen koszosak és diszkomfortosak voltak szinte bármely áruházhoz képest is, a választék és a minőség nem volt annyival kedvezőbb, hogy ezeket ellensúlyozni tudta volna.

Az elmúlt időszakban viszont – részben köszönhetően a gasztrókultúra megerősödésének is – előtérbe kerültek ismét a piacok, mégpedig döntően a helyi őstermelői termékeket (is) árusító piacok. Hazánkban is Budapesten és több nagyvárosban már megfigyelhető, hogy ezek a piacok, főleg ahol létesítmények is újak, vagy korszerűsítve lettek, igen jól funkcionálnak, magas a vásárlói látogatottság, sikeres „projektként” működnek támogatva ezáltal a kistermelőket is, akik közvetlenül értékesíthetik áruikat, a vevők pedig nagyobb, minőségibb kínálatból választhatnak.

Elhelyezkedés, megközelítés

A tervezési terület évtizedek óta helyt ad a városban piaci funkciónak, a területen működött korábban „lengyelpiac” illetve az északkeleti felében található parkolóban üzemel jelenleg a városi piac. Az ingatlan, ingatlanrész, ahová a piacot tervezni kellett konkrétan megadásra

került, azonban azon belül az épület elhelyezésének átgondolása már a tervezési feladat része volt.

A terület megközelítése a jelenlegi adottságokat és a jövőbeni elképzeléseket is figyelembe véve több irányból is lehetséges. Fő megközelítésnek tekinthető a „mostani piac” felől érkező bekötőút, amely a telekre vezet rá, illetve az Új út felőli behajtó, másodlagos megközelítésnek pedig az alsó, déli oldali, Light Center felőli bejárás tekinthető. Ez utóbbi a telektömbön belül később esetlegesen kiépülő LIDL áruház és a Május 1. út oldali működő üzletház és jelenlegi SPAR áruház felé is kapcsolatot biztosít. Van még egy megközelítés, az északkeleti oldal felőli kis gyalogoshíd, de ez nem meghatározó.

Az Új út menti szomszédos területen szabályozási terv által meghatározott építési hely – illetőleg ezáltal az itt elhelyezhető épülettömege – és a területen áthaladó utak nyomvonalai elég egyértelműen meghatározzák, hogy a piac épületének a telek Új út felőli oldalán, a majdani tervezett irodaházzal térfalat alkotva célszerű elhelyezkednie. A megközelítése ezáltal mind a négy irányból jól biztosított, az ideérkezőknek már korábbról rálátást biztosít az épületre, amely a sarokra pozicionálva kiemeli annak funkcióját.

Tömegalakítás

Pályázati elvárás volt, hogy a piac körbezárható legyen, mi viszont nem szeretnénk volna, hogy egy körbekerített „üzem” jöjjön létre. Éppen ezért az épületet tömegformálásánál fogva úgy alakítottuk, hogy a védendő részek – üzletek, fedett árusító helyek – a tömegben belül zárhatóak legyenek, elég egy-egy rácsot leengedni vagy a tolókaput elcsúsztatni és zárható a piac. Szándékosan, mind a négy irányból érkezőknek megnyitottuk az épületet, gyakorlatilag hasonlóképpen működik mint egy klasszikus főtéri piac: körben az üzletek, házfalak, mint térfalak, homlokzatok, középen pedig a „tér” az árusok.

A tető lejtése meghatározó karakteret ad az épületnek, egyrészt körbefonja, mintegy óvja a belső funkciót, másrészt viszont a két átellenes sarki részen a magas pontokon a bejáratoknál felnyílik, mintegy becsalogatva az ideérkezőket

Alaprajzi kialakítás

Fent említett elveket figyelembe véve a nyugati oldalra helyeztük el a kért négy üzletet, így azok hátsó árufeltöltését könnyen lehetett a bekötőút felől biztosítani. Ezen az oldalon a sarkon helyeztük el a hulladékátrolókat illetve bejárat mellett a kerékpártartókat. Az északi oldalon kaptak helyet a kért kiszolgáló funkciók: mosdók-WC-k és az irodák. Az üzletek előtt

illetve körben, előtetővel fedetten illetve középen, nyitottan találhatók a pultok. A középső átrium szerű tér is adott esetben árnyékolókkal fedhető, biztosítva itt is a komfortosabb árusítást.

Szerkezetek, anyaghasználat

Az épület zárt tömegi részei és oldalfalai egyszerű falazott, vakolt szerkezetek, amelyek amellet hogy időtállóak, gazdaságosan kivitelezhetőek és könnyen fenntarthatóak. A tetőszerkezetek hőszigetetlen trapézlemez fedések, amely adott esetben a későbbiekben hőszigetelt csarnok lapostetővé átalakíthatóak. Az előtető oszlopai vasbeton/acél oszlopok festett kivitelben, a rácsok acélszerkezetit javasoljuk horganyzottan kialakítani.

Javaslatok, fejlesztési lehetőségek:

Az épület középső nyitott átriuma nemcsak textil árnyékolóval, hanem tetővel is viszonylag egyszerűen lefedhető, hosszútávú elképzelésként pedig az oldalfali zárások kialakításával épületté alakítható a piac.

Funkcionálisan megadottakon kívül javasolnánk egy üzlethelyiséghez hasonló kialakítású kultúrált „talponállót”, lacipecsenyést, akár hentesüzlethez kapcsolódóan. Külföldi példákat tekintve, egyre gyakoribbak a mozgóárusok, akik átalakított furgonokból direkt árusítják termékeiket, ők az épület melletti térrészen kaphatnának helyet, ezt ábrázoltuk is a helyszínrajzon, részükre infrastruktúrális – – elsősorban elektromos áram - csatlakozópontok kiépítése előre javasolt.